

РЕШЕНИЕ

№ 237

гр. Плевен, 23.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛЕВЕН, IX ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и трети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Вера Св. Найденова

при участието на секретаря ЦЕЦКА С. ШУТЕВА
като разгледа докладваното от Вера Св. Найденова Гражданско дело № 20224430101693 по описа за 2022 година

Постъпила е искова молба от В. Д. Д., ЕГН *****, от ***, чрез адв.Д. Л. от АК-***, против Община Плевен и ***. Ищцата твърди, че с раждането си ѝ е издаден акт за раждане, в който е записана като лице от женски пол. Посочва се, че от училищна възраст молителката започва да се самоопределя като мъж, а когато е била в 9-ти клас се разкрива пред приятелите си и ги моли да се обръщат към нея с името ***. Твърди се, че родителите и братът на молителката са запознати със състоянието ѝ през 2021 г., като същите я подкрепят в решението ѝ. Сочи се, че понастоящем ищцата живее в Германия и има издадена карта от транс-общността с мъжко име. Посочва се, че от 2021 г. е започнала хормонална терапия, като има намерение след смяна на имена, пол и ЕГН да се подложи на операция за смяна на пола. Твърди се, че у молителката окончателно се е оформило вътрешно чувство на самоопределение като мъж, като поради състоянието „транссексуалност“ същата е поставена в тежък стрес, тъй като по силата на половите белези тя е определяна като принадлежаща към женския пол, а самосъзнанието ѝ е с характеристиките на мъжки пол. Посочва се, че тежкия конфликт между субективните преживявания и физическата реалност е причина за сериозно психическо изпитание и молителката чувства тялото си като затвор. В заключение моли съда да постанови решение, с което да допусне промяна в данните за гражданското състояние в регистрите на ЕСГРАОН относно пола от женски на мъжки, като съответно бъде отразена и промяна в ЕГН на лицето. Моли съда да допусне промяна и в имената ѝ като вместо В. Д. Д. имената да бъдат променени на *** ***. В последното по делото съдебно заседание молителката се явява лично и се представлява от адв.Л.. Същата моли съда да уважи претенцията, като представя и писмена защита, в която са развити съображения по същество на спора.

В срока по чл.131 от ГПК заинтересованата страна РП-Плевен депозира писмен отговор чрез прокурор Мария Вълчева, в който сочи, че молбата е недопустима и неоснователна. В с.з. представителят на РП Плевен сочи, че искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен, тъй като съгласно Решение №15/2021 г. на КС, половото самоопределяне може да е основание за промяна на вписванията в актовете за гражданско състояние единствено в хипотезата, при която поради отклонение от типичните комбинации на половите хромозоми лицето притежава отличителни полови белези на двата пола, при което неговата пола принадлежност не е биологично детерминирана. Посочва се, че по делото не са събрани данни за наличието на интерсексуално състояние.

В срока по чл.131 от ГПК заинтересованата страна Община Плевен депозира писмен отговор, в който се сочи, че претенцията е допустима, но е неоснователна. В с.з. процесуалният представител на Община Плевен също развива теза за неоснователност на иска, като се спира на решението на Конституционния съд. В писмени бележки, депозирани в дадения от съда срок, отново са развити подробни съображения за отхвърляне на претенцията.

Съдът като прецени събраните по делото доказателства, приема за установено следното от фактическа страна:

От представеното ксерокопие от лична карта на молителката се установява, че същата е издадена на 27,03,2019 г., като от снимката на молителката се установява, че молителката е с къса коса и външно прилича на лице от мъжки пол.

От представеното ксерокопие на удостоверение за раждане от 26,09,2003 г. се установява, че ищцата е родена на 15,12,1998 г., като нейни родители са *** и ***. В удостоверението за раждане е посочено, че полът на лицето е „жена“.

От представеното свидетелство за съдимост на В. Д. Д., ЕГН *****, се установява, че лицето не е осъждано.

От заключението на ВЛ по изготвената съдебно-психологична експертиза се установява, че психичния пол на молителката е мъжки, като тя се самовъзприема и самооценява като принадлежаща към мъжкия пол. Посочва се, че молителката е с нормално развитие на интелекта в неговите средни граници, като няма данни за прекъсване на смисловия континуитет на поведението ѝ или за загуба на единството на психичните процеси и деструкция във възприемането и представянето на реалността – тоест молителката разбира последиците от исканата смяна на пола. ВЛ сочи в заключението си, че трансексуалността възниква в етапа на вътреутробното полово диференциране на плода, и когато този процес е компроментиран се появяват флукутации в половия идентитет, една от които е трансексуалността. Посочва се, че в този случай е налице невъзможност на въпросните мозъчни структури да изградят съзнание за принадлежност към женския пол и последвалото от това поведение не е по причина на разстройство на психичните функции и не представлява болестно разстройство на психиката. Посочва се, че трансексуалността не подлежи на медикаментозно и психотерапевтично повлияване и като състояние е

необратимо. ВЛ изрично посочва, че при изследване на молителката – Личностен въпросник на Т.***, се проявява ясно очертана маскулинност – тенденция за изпълнение на мъжки социални роли, мъжко поведение и ценности – привързаност към физическата сила, предпочитания към силови спортове, дисциплинираност, рисково поведение, неизбягване на конфликти, и същевременно ниски нива на феминност – слаба, до липсваща склонност към женските социални роли. ВЛ е категорично, че молителката е със самосъзнание на мъж, а медицинската и психотерапевтичната практика са доказали, че при разминаване между биологичния и психичния пол всякакви опити насилствено психичния пол да се адаптира към съществуващия биологичен, са безуспешни.

От заключението по изготвената съдебно-медицинска ендокринологична експертиза се установява, че лицето е на терапия с мъжки полови хормони, което повлиява хормоналните нива с подтискане на регулиращите половите органи гонадотропни хормони от хипофизата, подтискане на секретирания от яйчниците хормони и спиращи овулацията. Посочва се, че нивата на тестостерона са много по-високи от тези, характерни за женски пол, като кръвните нива се дължат основно от прилагания екзогенен медикамент, а ниските нива на 17ОН прогестерон изключват ендогенна повишена продукция на мъжки полови хормони от надбъбреците. Посочва се, че при лицето са настъпили промени във вторичните полови белези в насока мъжки фенотип в резултат на прилаганата терапия, но няма промяна на външни и вътрешни полови органи, които определят женски пол. ВЛ изрично сочи, че промените са напълно обратими след преустановяване на тестостероновата терапия, тъй като нивата на АМН-антимюлеров хормон са в подкрепа на запазе яйчников потенциал, а липсата на инхибин В /фактор за оценка на сперматогенеза при мъжете/ е в подкрепа на отсъствието на тестикуларна тъкан. ВЛ сочи, че лицето е с определен женски пол и не се касае за интерсексуален индивид.

От заключението на ВЛ по изготвената съдебно-психиатрична експертиза се установява, че молителката е с психични преживявания и полов идентитет за принадлежност към мъжкия пол, като не е установено наличието на психотична болест както към момента на изследването, така и на който и да е етап от живота ѝ. ВЛ посочва, че осв.В. Д. е зряла изградена личност със съответна сексуална култура, описваща от детството си, персистираща през юношеството и устойчива понастоящем идентичност с мъжки пол. От психиатрична гледна точка терапевтичното поведение при осв.В. Д. включва промяна чрез съдебна процедура на гражданския ѝ пол, а приемането на име, съответстващо на мъжки пол, ще допринесе за поемане на типичните за този пол социални и сексуални роли. В заключението е посочено, че при молителката е налице Разстройство на половие идентитет /транссексуалност/ - F 64.0, МКБ – 10.

От показанията на св.*** Д. – майка на молителката, се установява, че от 4-годишна възраст детето се е самоопределяло като момче. Свидетелката сочи, че още от 9-ти клас съучениците се обръщали към дъщеря ѝ с мъжко име, за което тя разбрала в 11-ти клас, когато молителката завършила училище и споделила с родителя си за състоянието на транссексуалност. Посочва, че от една година е започната хормонална терапия, като първата

инжекция е поставена от нейна приятелка.

При изслушване на молителката в съдебно заседание, съдът придоби непосредствени впечатления от същата, като следва да бъде отбелязано, че видимо молителката прилича на мъж. В обясненията си пред съда молителката посочва, че доста дълго време не е знаела, че съществуват трансексуални хора и едва когато попаднала в такава среда, започнала да си обяснява какво е чувствала и постигнала мир със себе си.

При така установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните правни изводи:

Съгласно практиката на ВКС, за да е основателна такава молба, е необходимо сериозно осъзнато намерение за биологично потвърждаване на психичния пол, със започнала подходяща хормонална терапия. По делото следва да се установи дали са обратими предизвиканите от хормоналната терапия промени и дали провежданата терапия би имала сочения по-горе ефект за молителката, и оттам – може ли да допринесе за телесно потвърждаване на психичния пол и да покаже сериозността на ищеца за промяна на гражданския пол.

По делото са събрани доказателства, от които безспорно се установява, че при молителката е налице състояние на трансексуалност. Молителката е с ясна генетическа и физическа принадлежност към женския пол, и дефинирана психологическа принадлежност към противоположния мъжки пол, като същевременно молителката има сериозно осъзнато намерение за биологично потвърждаване на психичния мъжки пол. В социално отношение, молителката ясно е интегрирана като мъж.

От изготвените по делото заключения по съдебно-психологична и съдебно-психиатрична експертизи се установява, че молителката е с нарушение на половия идентитет F64.0, Трансексуалност. Установява се, че половата идентичност на молителката и начините на изразяване се различават от обичайно асоциираните с биологичния ѝ женски пол, като същата усеща изразен дискомфорт от собствения си биологичен пол. Установява се от заключението по съдебно-психологичната експертиза, че трансексуалността възниква в етапа на вътреутробното полово диференциране на плода, когато не е осъществено достатъчно по време и количество андрогенизиране на мозъчните структури на плода, които впоследствие формират съзнанието за полова идентичност. Поради компрометиране на този процес, е възникнала трансексуалността. Налице е невъзможност на мозъчните структури да изградят съзнание за принадлежност към женския пол. Поради това и поведението ѝ не е резултат от болестно разстройство на психиката. В заключението изрично е посочено, че трансексуалността не подлежи на медикаментозно и психотерапевтично повлияване и е необратимо. При освидетелстването е установено, че молителката притежава всички характеристики на трансексуалност – желае да бъде възприемана като мъж, чувства се дискомфортно от пола си, започнала е провеждането на хормонално лечение и изглежда съответно на желания пол.

В българското законодателство не е дефинирано понятието "трансексуалност", поради което е налице и разнопосочна практика, **както и образувано Тълкувателно дело №2/2020**

г. ОСГК на ВКС по въпроса за допустимост за промяна на данните в актовете за гражданско състояние на транссексуален молител, по което към момента има постановено тълкувателно решение, съгласно което „Обективното материално право, действащо на територията на Република България, не предвижда възможност съдът да допусне в производството по реда на глава III, раздел VIII от Закона за гражданската регистрация промяна на данните относно пола, името и единния граждански номер в актовете за гражданско състояние на молител, който твърди, че е транссексуален.“

В решение №15 от 26,10,2021 г. на КС по конст.д. №6/2021 г. е прието, че понятието „пол“ според Конституцията следва да се разбира само в неговия биологичен смисъл. Посочено е, че половото самоопределяне може да е основание за промяна на вписания в актовете за гражданско състояние пол единствено в граничната хипотеза, при която поради отклонения от типичните комбинации на половите хромозоми (XX при жените и XY при мъжете) лицето притежава отличителни полови белези и на двата пола и следователно половата принадлежност не е биологично детерминирана /състояние, което се определя като „интерсексуално“/, поради което такава промяна не би била в противоречие с вложеното в Основния закон разбиране за пола, основаващо се на половата бинарност. В процесния случай тези предпоставки не са налице, доколкото от заключението по изготвената съдебно-медицинска ендокринологична експертиза се установява, **че лицето е с определен женски пол** и не се касае за интерсексуален индивид.

Промяната на пола е посочена в чл.9, ал.1 от ЗБЛД, чл.20, ал.2, т.4 от ПИБЛД, §1, т.17 от ДР на ЗЗДискр., в който е посочено, че признакът „пол“ по чл.4, ал.1 включва и случаите на промяна на пола.

Предпоставките за промяна на вписания в акта за раждане пол на лицето не са уредени в закона /така, както това е направено при искане за промяна на името на лицето – чл.19 от ЗГрР/. Полът е основен елемент от гражданската регистрация съгласно чл.8, ал.1, т.3 от ЗГрР. Той е част от съдържанието на актовете за гражданско състояние - акт за раждане, акт за смърт.

Имената на българските граждани /собствено, бащино и фамилно/ се определят по ред, посочен в закона и по правило и зависят от неговия пол /глава II, раздел II/. Съобразно пола се определя и ЕГН /чл.104 от Наредбата по чл.113, ал.1 от ЗГрР - Наредба №РД-02-20-9 от 21,05,2012 г. за функциониране на единната система за гражданска регистрация/. При спор относно записаните в акта за раждане факти с правно значение, спорът се решава по съдебен ред съгласно чл.38, ал.4 от ЗГрР.

По делото не се установява от събраните по делото доказателства допуснатата грешка при вписване на данните относно биологичния пол и ЕГН на В. Д. Д. в акта за раждане.

По изложените съображения и съобразявайки задължителното за приложение от съдилищата ТР от 20,02,2023 г., постановено по т.д.№2/2020 г. на ОСГК на ВКС, искането на В. Д. за промяна на пола и единния граждански номер и за отразяване на промяната в актовете за гражданско състояние и в регистъра на населението, е

неоснователно.

Неоснователна е и молбата по чл.19, ал.1 от ЗГрР. В случая, от представените по делото доказателства се установява, че собственото, бащиното и фамилното име на В. Д. Д. са формирани при спазване на императивните изисквания, предвидени в чл.12 – чл.14 от ЗГрР. Според чл.19, ал.1 от ЗГрР, промяна на собствено, бащино или фамилно име се допуска от съда въз основа на писмена молба на заинтересувания, когато то е осмиващо, опозоряващо или обществено неприемливо, както и в случаите, когато важни обстоятелства налагат това. Съдът счита, че в случая не са налице важни обстоятелства, налагащи промяна на имената на В. Д. в искания смисъл. Евентуалното уважаване на молбата по чл.19, ал.1 от ЗГрР в конкретния случай ще доведе до промяна на информацията за половата принадлежност на лицето, като имената на В. Д. няма да съответстват на биологичния ѝ пол.

С оглед това съдът намира, че искането за промяна на собственото, бащиното и фамилното име на В. Д. Д. също се явява неоснователно и подлежи на отхвърляне.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ КАТО НЕОСНОВАТЕЛНА молбата на В. Д. Д., ЕГН ***, от ***, чрез адв.Д. Л. от АК-***, с правно основание чл.73 вр.чл.45, ал.1, т.8, предл.първо вр.чл.19, ал.1 от ЗГрР, за допускане на промяна в данните за гражданско състояние в регистрите на ЕСГРАОН относно пола от женски на мъжки, промяна в ЕГН на лицето и за допускане на промяна в имената ѝ от В. Д. Д. на *** **.**

Решението може да се обжалва в двуседмичен срок от съобщаването му на страните пред Плевенски окръжен съд.

Съдия при Районен съд – Плевен: _____